

НЕСТЕРЕНКО Ксенія Вікторівна
кандидат філологічних наук, доцент
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ПРО ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТАМИ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

Соціально-економічні зміни, що відбуваються не тільки в українському суспільстві, а й у світі в цілому, зумовлюють необхідність нової освітньої парадигми, цілей, методів і технологій підготовки фахівців у всіх сферах життя. Сучасному випускникові ВНЗ, фахівцю слід мати не тільки глибокі фахові знання, а й володіти необхідними компетентностями для здійснення своєї професійної діяльності з урахуванням нагальних суспільних потреб і потреб особистісного розвитку. Майбутній фахівець має стати компетентним для роботодавця за своїм фахом і компетентною людиною в умовах життя, що постійно змінюється.

Компетентністю називають здатність людини гнучко і раціонально орієнтуватися у професійних та соціально-культурних умовах, діяти відповідно до ситуації і приймати рішення. Така здатність ґрунтується на знаннях і цінностях, які людина набуває під час навчання, виховання та соціальної діяльності. Це сукупність взаємопов'язаних якостей особистості, її знань, умінь, навичок, способів діяльності, що необхідні для якісної продуктивної роботи і комунікації. Один із вчених, який активно займається теорією компетентісного підходу, Е.М. Коротков, визначає компетентність як сукупність сформованих в процесі освіти чи в результаті накопиченого практичного досвіду можливостей ефективної поведінки у відповідних життєвих ситуаціях і у професійній діяльності. Такі можливості визначаються комплексом знань, умінь, навичок, життєвою позицією, структурою цінностей, мотивацією поведінки [1].

Компетентності поділяються на базові і спеціальні. Базові компетентності засновані на якостях людини як особистості, тобто на її інтелектуальних, комунікативних, емоційних та вольових якостях. Спеціальні компетентності – це ті вміння та навички, які пов'язані саме з професійною діяльністю людини.

Рада Європи пропонує під час освітнього процесу формувати у студентів наступні групи компетентностей: політичні та соціальні; міжкультурні, комунікативні, соціально-інформаційні та персональні, і, як зазначено у документах Ради, метою програми імплементації такої політики є «that policy makers and education actors take concrete measures to adequately address at European level the challenges for the effective implementation of one of the four major purposes of education which is the preparation of students and learners for life as active citizens» [2].

Що стосується предмета «іноземна мова» у вищих навчальних закладах, у тому числі й юридичних, то його метою можна визначити формування у студентів іншо-

мовної комунікативної компетентності, частинами якої є лінгвістична компетентність, соціолінгвістична, дискурсивна, стратегічна, соціокультурна та соціальна. Необхідність розвитку усіх зазначених компетентностей при вивченні іноземної мови пов'язана з якісними змінами у політиці нашої держави, поширенням міжнародних зв'язків і обраним вектором розвитку міжнародних відносин у бік зближення з Європейською спільнотою. Також процеси глобалізації та інтернаціоналізації, які торкнулися майже усіх сфер суспільного життя країни, роблять іноземну мову, передусім англійську, одним із найнеобхідніших інструментів якісної реалізації фахівця на ринку праці з урахуванням всіх інших його компетентностей.

Таким чином, можна вважати, що вивчення іноземної мови у вищому навчальному закладі є одночасно і цілєю, й засобом набуття інших важливих для майбутнього працівника правоохоронних органів компетентностей. Так, формування лінгвістичної та соціолінгвістичної компетентностей при вивченні іноземної мови означає не тільки знання основних правил, структури та функціонування мови, а й вміння доцільно користуватися ними, тобто виходить на загальну комунікативну компетентність. Аналогічно, формування дискурсивної компетентності, тобто вміння користуватися відповідними стратегіями породження і розуміння письмових та усних текстів, у тому числі і через мережу Інтернет, співвідноситься з загальною комунікативною компетентністю, а також з умінням людини адекватно орієнтуватися у різноманітних професійних і соціальних ситуаціях, якості, вельми необхідної майбутньому юристу. Вміння та навички людини користуватися різними способами та стратегіями набуття нових знань та навичок, а також компенсувати недостатні знання та навички в іноземній мові означають оволодіння нею стратегічною компетентністю. Соціокультурна компетентність, яка означає здатність до гнучкої орієнтації людини у різних соціокультурних контекстах, співвідноситься з загальнокультурною, з умінням людини використовувати іноземну мову у різних поведінкових та етикетних ситуаціях, бути політкоректною. Така компетентність стане дуже корисною в умовах сучасного мультикультуралізму, у тому числі і під час наукового спілкування. Якщо людина, майбутній юрист, має сформовану соціально-інформаційну компетентність, то вона вміє самостійно відбирати, аналізувати й користуватися необхідною інформацією в умовах сучасного інформаційного буму. Персональна компетентність означає сформовану здатність людини постійно підвищувати рівень своєї освіченості та фаху, реалізовувати свій інтелектуальний та соціальний потенціал, постійно саморозвиватися і набувати нових знань та навичок.

На нашу думку, формуванню та розвитку усіх зазначених компетентностей передусім сприяє саме вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах.

Список використаних джерел:

1. *Коротков Э.М.* Управление качеством образования: учебное пособие для вузов / Э.М. Коротков. – [2-е изд.]. – М.: Академический Проект, 2007. – 320 с.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coe.int/en/web/education/competences-and-qualifications>

Національна академія прокуратури України

**ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ
МОВ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ
ТА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ**

МАТЕРІАЛИ
міжвузівського методичного семінару

12 жовтня 2017 року

м. Київ
2017

УДК 343.163
ББК 67.99
В 43

Організаційний комітет:

Якимчук М.К. (голова), Нітенко О.В., Барандич С.П.,
Гоменюк В.С., Микитенко В.В., Рудь Н.Г.

Викладання іноземних мов для працівників правоохоронних органів та В 43 сектору безпеки: матеріали міжвузівського методичного семінару (12 жовтня 2017 року). – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 102 с.
ISBN 978-617-7500-27-7

У збірнику матеріалів міжвузівського методичного семінару «Викладання іноземних мов для працівників правоохоронних органів та сектору безпеки» вміщено виступи й тези його учасників. Захід, що відбувся 12 жовтня 2017 року в Національній академії прокуратури України, було організовано з метою об'єднання зусиль викладачів іноземних мов у вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку особливих категорій слухачів – працівників правоохоронних органів, спеціальних служб та сектору безпеки України, для покращення методики викладання іноземних мов; обговорення та вироблення новітніх методичних прийомів у викладанні іноземних мов; обміну практичним досвідом навчання усіх видів мовленнєвої діяльності; ознайомлення із зарубіжним досвідом викладання іноземних мов для вказаних категорій слухачів.

УДК 343.163
ББК 67.99

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори.